

BAKİŞ ve DEMOKRASİ Partisi
Grup Başkanı

Sayı: 1012
08.05.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Diyarbakır Surları'nın iyileştirilmesi, turizme uygun işlevler kazandırılması amacıyla Anayasanın 98 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.08.05.2012

Nursel AYDOĞAN

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE:

Diyarbakır Kalesi, sönmüş volkanik dağ olan Karacağ'dan Dicle'ye kadar uzanan geniş bazalt platosunun doğusunda bulunuyor. Yapım tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte M. Ö. 3000'lerde, yani bundan 5000 yıl önce Hurriler tarafından yapıldığı tahmin edilmektedir. M.S. 349 yılında Roma İmparatoru II. Constantinus zamanında kale yeni baştan onarılıp güçlendirilerek şehrin etrafı surlarla çevrilmiştir.

Diyarbakır Surları 5.7 km. uzunluğunda, 10-12 m. yüksekliğinde, 3-5 m. arasında değişen duvar kalınlığı sahiptir. Kare, çokgen ve dairesel planlı toplam 82 burca sahip olup, bunlardan yazıt ve kitabeleri ile en görkemli olanları Dağkapı Burcu, Keçi Burcu, Yedi Kardeş Burcu, Ben-u-Sen (Ulu Beden) Burcu, Selçuklu Burcu, Leblebi Kıran Burcu, Fındık Burcu ve Nur Burcudur.

1945 yılından itibaren Diyarbakır'da imar faaliyetleri başlamış, 1970'li yılların başına kadar Diyarbakır'da fiziksel bir bozulma söz konusu olmazken, 1980'li yıllarda Kent hem nüfus hem de mekansal açıdan hızla büyümüştür. 1990'lardaki zorunlu göçle birlikte özellikle Diyarbakır'daki Suriçi Bölgesinin tarihi mekanlar çevresinde olumsuz etki artmıştır. Olumsuz etkilerin önüne geçmek için;

Suriçi 1988 yılında 1. Derece "Kentsel Sit Alanı" ilan edilmiş, 1990 yılında ise Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanmıştır. Plan 1992'de Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından onaylanıp uygulanmıştır. Ancak bu Koruma Planı Suriçi'ni korumamış ve yetersiz kalmıştır

Diyarbakır Surları'ndaki tüm burçlar 18.10.2011 tarihinde Diyarbakır büyükşehir belediyesi tarafından gezilerek ayrıntılı bir tespit yapılmıştır. Buna göre;

- ✓ 21 adet burç ağır tahribat görmüştür.
- ✓ 50 adet burcun içleri moloz ve harfiyat dolmuştur.
- ✓ Bazılarının kahve, depo, kafeterya olarak kullanılmaktadır. Birinin de ne amaçla kullanıldığı belli değil,
- ✓ Burçları birbirine bağlayan surlarda da tahribatlar oluşmuştur, kesintisiz yürüme olanağı bulunmamaktadır.

Ağır tahribat görmüş 21 adet burç bütünlüklü bir program dâhilinde acilen restore edilmesi;

50 adet burcun içleri hafriyat ve molozlardan temizlenmesi; Temizlik işlemi Koruma Kurulu kararı ile Müze Müdürlüğü denetiminde yapılması sağlanması; Temizlik sonrası yeniden kirlenmesini ve işgalini önlemek amacıyla kırık kapıların bir an önce onarılması;

Kahve, kafeterya gibi amaçlarla işgal edilen burçlar tahliye edilmesi;

Burçlar arasındaki sur bağlantılarının onarımının yapılması; Onarım, temizlik ve tahliye işlemi bir program dâhilinde yürütülmesi;

Kentin turizm potansiyelini ortaya çıkaracak ve ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sunacak dolaylı yatırımla katkı sunacaktır.

Diyarbakır Surları'nın iyileştirilmesi, turizme uygun işlevler kazandırılması amacıyla Anayasanın 98 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

7. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

15. Sebahat TUNCEL
BDP İstanbul Milletvekili

17. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

2. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

6. Ayda AKAT ATA
BDP Batman Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

12. Adil KURT
BDP Hakkari milletvekili

14. Sırrı Süreyya ÖNDER
BDP İstanbul Milletvekili

16. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
BDP Mersin Milletvekili

19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

22. Özdağ ÜÇER
BDP Van Milletvekili

23. L. Jona